REDIGERING: SUSANNE STERNER

I dag

DAGTID

◆ AKTIVITETER

Gemenskapsträff. Kl 14, S:t Lars församling, Ågatan 25.
Öppet hus hos Tanneforspojkarna i klubblokalen, Garvareg 7, kl 14–16. Åke Karlsson fortsätter sitt kåseri om Linköping förr. Kaffeserv.
Seniorcenter, Hagdahlska huset. Kl 10: IT-caféet. Om grunderna i datahantering. Kl 13–16: Stickcafé.

◆ BARN

Barnvisning: Upptäcktsfärd med Drakel och Viggo. Flygvapenmuseet kl 14–15. Föranmtel 013-495 97 10.
Berättarteatern Trollbunden, "Den minsta fågeln", för barn 3–7 år. Kl 10, Ekholmens bibliotek.
Sagostunder. Malmslätts bibliotek kl 9 och 10, för barn 3–6 år. Lambohovs bibliotek kl 15, för barn 2–6 år. Ljungsbro bibliotek kl 15, för barn 3–6 år. Ryds bibliotek kl 14.30, för barn 2–5 år.

◆ FÖREDRAG

"Bricken på Svartvik", Vibeke Olsson, författare, berättar om sin bok. Kl 13, Ryttargårdskyrkan.
"Tankar och bilder från pilgrimsvandring på El Camino i Spanien", Elisabeth Johansson berättar. Ljungsbroträff i Stefansgården kl 14.
"Fåglar i Afrika", Ingemar Ander. Kl 9.30–11.30, Naturcentrum.

◆ ÖVRIGT

Sopplunch. Mat och gemenskap i Ansgarskyrkan kl 11.30–12.30.

KVÄLLSTID

◆ AKTIVITETER

Teckna kroki. Ta med teckningsmaterial. Handledare Åsa Nybert Botshinda. Kl 18, Konstavdelningen, länsmuseet.
"Bibel & Bröd", en vandring genom Lukasevangeliet. Nattvardsandakt, soppa och bibelstudium, Lukas 16, Jonas Eveborn. Kl 18, Missionskyrkan.
Lkpg Ha Ha! med Ahmed Berhan. Support: Maureen Younger och Ben Richards. Kl 19.30, Bastiljen, Östgötag 3.

◆ FÖREDRAG

"Kulturarv Östergötland, ett lokalhistoriskt uppslagsverk på nätet", Dan Malmsten, verksamhetsledare för Kulturarv Östergötland visar och berättar om vad som finns i dag och vad som är på gång. Kl 18.30, Wallenbergsalen, länsmuseet.

◆ ÖPPETTIDER

Simhallen Kl 6.30–21.
Flygvapenmuseum. Öppet kl 11–17.
Länsmuseet. Kl 11–20.
Slotts- och domkyrkomuseum. Kl 12–16.

◆ SKOLMAT

Kost & Restaurang: Morot- och broccolisoppa, ost. Chokladpudding. Vegetariskt: Ärtsoppa, ost.

❖ Utvecklingsstörda tycker till om sina boenden

Kvinnor upplever i mindre utsträckning än män att de kan påverka sitt boende. De är också mindre nöjda med sin fritid. FOTO: ÅKE KARLSSON/2009

BOENDEFORMER

◆ **Gruppbostäder:** Innehåller oftast fem lägenheter i samma huskropp. I lägenheterna får man stöd från personal och har tillgång till en gemensamhetslokal i gruppbostaden.
◆ **Servicebostäder:** Är en mer självständig boendeform än gruppbostad. Det är oftast "vanliga lägenheter som ligger inom ett geografiskt begränsat område.
◆ **BoDa:** Står för boende och daglig verksamhet i samverkan. De boende från en eller två gruppbostäder som ligger nära varandra får daglig verksamhet som delvis är förlagd till ett närdagcenter.
◆ **Enkätundersökningen omfattar** även Korttidsboende.

5 OMRÅDEN

frågade enkäten om:
◆ fysisk boendemiljö,
◆ självbestämmande, integritet och psykosocial boendemiljö
◆ fritid och gemenskap
◆ kommunikation
◆ kontinuitet

Unga i boenden trivs sämre än vuxna

LINKÖPING
Personalen förstår inte alltid vad man menar. Man får inte vara med och bestämma och några har inget att göra på fritiden.

Det framkommer av en enkätundersökning som Linköpings kommun gjort på gruppbostäder och servicebostäder för funktionshindrade.

Första enkäten

Det är första enkäten någonsin där de boende själva har fått svara på frågor.

För att göra enkäten mer begriplig har frågorna kompletterats med symbolbilder, pictogram.

Linköpings kommuns mål är ett index på 70 i brukarenkäter. Det klarar man med marginal. För gruppbostäder ligger index mellan 82 och 89 och för servicebostäder mellan 75 och 89. Men bryter man ner frågorna per gruppbostad och när resultatet delas upp på ålder och kön framträder en annan bild.

Bestämmer inte själva

Den psykosociala boendemiljön är det område som fått lägst index. Bara hälften av de tillfrågade i gruppbostäderna säger att de själva bestämmer vad man ska göra när man är ledig. Knappt hälften uppger att de själva bestämmer vad de behöver hjälp med.

Unga mindre glada

Unga vuxna som bor i gruppbostad är glada i mindre utsträckning än äldre. Bara 67 procent säger att de känner sig glada när de är hemma och bara 57 procent tycker om sina grannar.

De yngre upplever också att personal lyssnar på dem i mindre utsträckning. De känner sig inte förstådda.

Frågan om personalen förstår vad du vill, kan tolkas på flera sätt. Oavsett om det beror på otydligt tal, begränsat ordförråd eller att det man vill säga inte tas på allvar är svaret viktigt, konstaterar utredarna.

Många personer med utvecklingsstörning använder schema för att förstå hur en dag kan se ut. Av de 52 personer som säger att de behöver ett schema har 30 procent inget sådant.

Kvinnor mindre nöjda

Kvinnor upplever i mindre utsträckning än män att de kan påverka sitt boende. Kvinnor i servicebostäder är också mindre nöjda med sin fritid än männen.

Vidare framgår att bara hälften av dem som bor i servicebostäder upplever att de kan få hjälp på natten.

I de krav som omsorgsnämnden ställer på servicebostäder står det att det ska finnas personal dygnet runt. På en del ställen har man istället gjort så att man får ringa ett annat boende som är bemannat.

ANNIKA REHN
Reporter
013-28 01 94
annika.rehn@corren.se

Enkäten blir lättare att förstå med hjälp av bilder. (Utsnitt.)

"Det finns en del att göra"

LINKÖPING
Resultatet av enkäten blev egentligen inte någon nyhet för omsorgsnämndens ordförande Linnéa Darell.
– De flesta är nöjda men det finns en hel del att göra, summerar hon.

Både omsorgschef Peder Ellison och Linnea Darell ser enkäten som ett startskott för börja "borra ner" sig i olika frågor och hitta lösningar.

– Flera av de brister som visar sig i enkäten är frågor som vi redan diskuterat i nämnden, säger Darell.

Fokus på tre delar

Själv lyfter hon fram tre olika delar att fokusera på;
◆ könskillnader,
◆ att yngre inte alltid trivs, och
◆ att äldre inte upplever att de har så mycket att göra.

– Antingen är det så att vi inte har ett utbud som passar äldre eller så anstränger sig inte personalen för att stimulera till aktivitet. Vi får också undersöka varför kvinnor upplever sig mindre nöjda med sin fritid.

Att de yngre är mer kritiska förvånar inte Linnéa Darell. En ny generation unga är på väg ut i samhället.

Mer medvetna

– Det är både sunt och glädjande att se att dessa ungdomar blir mer medvetna. Jag träffar varje år ungdomar från gymnasiesärskolan i Berzan. De vet vad de vill och hur de vill ha det när de flyttar hemifrån.

Av totalt 334 berörda personer svarade 174. Svarsfrekvensen blev därmed 52 procent.

– Det är tillräckligt för att kunna dra slutsatser. Vi har också skaffat oss lärdomar som vi kommer att använda i framtida undersökningar, säger Linnéa Darell.

ANNIKA REHN

Linnéa Darell drar slutsatser. FOTO: TORD OLSSON/2006

Svaren bekräftar anhörigas bild

LINKÖPING
För en tid sedan uppmärksammade Corren att det är 20 år sedan Linköpings kommun började upphandla gruppboenden och serviceboende till lägsta pris. Sedan dess har i kvalitetskriterier införts i upphandlingar.

Correns granskning visade att kostnaderna för de utvecklingsstördas boende är bland de lägsta i landet. Även bemanningen ligger väldigt lågt.

Handikapporganisationer och föräldrar till boende menade i flera artiklar att de utvecklingsstördas livskvalitet påverkats.

Flera av de som då intervjuades menar att kommunens enkät bekräftar deras bild av hur situationen ser ut.

Nyheter
Snart 20 år med kommunal upphandling
Sämre personaltäthet och låga kostnader i Linköping
"Funktionshindrade drabbas"
"Upphandlingarna pressar personalen"
Bortom fraseru

Corren 19 januari 2011

Göte Törnå, pappa till funktionshindrat barn:

– Att äldre boende är mer nöjda än yngre kan nog förklaras med att de äldre har anpassat sin anspråksnivå till rådande läge.

– På frågan om fritid borde det ställas mer konkreta frågor. Kan man välja enskilda aktiviteter utanför boendet eller är det övervägande kollektiv verksamhet? Min erfarenhet är att det är det kollektiva alternativet som är det mest aktuella. Enskilda eller spontana aktiviteter finns det inte utrymme för och när det gäller aktiviteter i boendet har tidigare undersökningar visat att det till övervägande del består av att titta på tv och dvd.

Börje Pettersson, ordförande i HSO

– Man får inte lägga ihop index för gamla och unga. Det ger en felaktig bild som endast tjänar syftet att redovisa kommunens måluppfyllelse, inget annat blir synligt. Den som är 18–30 har andra intressen, behov i sin livsföring, erfarenheter, och självbild än de som uppnått 55–65 år.

– Tänk om man någon gång kunde förstå hur viktig den individuella planen är. Om ungdomarna redan under sin tid i grundsär eller gymnasiesär skrivit i sin plan hur och med vem man vill bo så kanske man i högre grad tyckte om sitt boende och grannarna där – helt enkelt därför att man då själv valt det, inte bara blivit erbjuden en plats där.

Katharina Sandberg, ordförande FUB

– Resultatet stämmer väl överens med de klagomål vi på FUB får in till oss. Om att det inte finns något att göra på fritiden, att semesterresor är obefintliga. Att man måste göra allt tillsammans, blir någon i gruppen sjuk kan en fritidsaktivitet eller semester ställas in. Många yngre har väl som alla andra yngre lust att göra mer saker och tillsammans med kompisar.

– Det är ju inte säkert att de man bor med är ens kompisar utan mer som grannar.

– Man kan ju också se att det föreligger ett stort behov av att utbilda personalen i bättre kommunikation, det är ju grunden för att man ska få ett medbestämmande. Samtidigt måste vi ju säga att vi tycker det är ett väldigt lågt deltagande, endast 52 procent. Vad visar det på?

Ruth Engelmark, undervisar i tecken som stöd, alternativ kommunikation

– Undersökningen visar tydligt behovet av att personalen utbildas i alternativ kommunikation. Jag tror inte alla förstår vilka konsekvenser det får för de enskilda om personalen inte kan tecken som stöd.

– Numera är särskolorna så duktiga på att teckna och använda bildscheman. Den kunskapen måste också finnas på de olika boendena. I upphandlingarna står det att personalen ska kunna teckna men jag har kontakt med många föräldrar som berättar att så är det inte alls i verkligheten.

ANNIKA REHN
013-28 01 94

Mamma dolde slag med smink

LINKÖPING
En mamma slog till sin treåriga dotter i ansiktet och försökte sedan dölja märket med smink. Nu har mamman dömts.

Det var personalen på en förskola i Linköping som lade märke till att den lilla flickan hade smink i ansiktet. När personalen torkade bort sminket visade det sig att flickan hade märken som efter ett slag. Flickan berättade att hennes mamma hade slagit henne när hon hade bett om att få en glass.

Under rättegången nekade mamman till brott och lade skulden på en annan person. Hon hävdade också att dottern tyckte om att sminka sig. Domstolen tror inte på mamman och skriver att det inte är troligt att ett så litet barn på eget initiativ sminkar sig med underlagskräm.

Mamman har nu dömts för ringa misshandel och måste som straff betala 100 dagsböter. Hon ska också betala 5 000 kronor i skadestånd till dottern.

FREDRIK QUIST

LINKÖPING

Man ska vårdas för hotfulla sms

Under en kort period skickade en 44-årig man från Linköping ett stort antal sms och ringde ett stort antal samtal till en man. På onsdagen dömdes 44-åringen för olaga hot, ofredande och överträdelse av besksförbud. Enligt tingsrätten är brotten i hög grad relaterade till mannens bruk av alkohol. Straffet blev därför skyddstillsyn med en föreskrift om att mannen måste underkasta sig vård. 44-åringen ska också betala 7 000 kronor i skadestånd.

Gunilla Carlsson pratar omvärld

I dag kommer biståndsminister Gunilla Carlsson till utrikespolitiska studentföreningen i Linköping för att prata om vilken roll Sverige ska ha i en föränderlig värld. Föreläsningen hålls i C-huset och startar 15.15.

NOTISEN

SPF Eklandet är en nybildad förening som har haft sitt första årsmöte. Stig Rylenius kunde hälsa nästan 80 deltagare välkomna. Till ordförande valdes Ragnar Ljungkvist. Efter årsmötet berättade Hembygdsföreningens ordförande Joakim Johansson och visade bilder från Landeryd förr och nu på ett mycket uppskattat sätt.